

Dosarul nr.2r-231/23  
2-22162970-01-2r-30052023

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. N. Costăș)  
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

## DECIZIE

30 august 2023

mun. Chișinău

### CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:  
Președinte, judecător  
Judecători

Viorica Puica  
Oxana Parfeni  
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Mariana Kotilevici,  
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Adol Kotilevici  
împotriva Marianei Kotilevici cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate  
personală asupra bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată,  
împotriva încheierii din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care apelul  
declarat de Mariana Kotilevici împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei  
Bălți, sediul Central, a fost restituit ca tardiv,

#### c o n s t a t ă :

La 08 noiembrie 2022, Adol Kotilevici a depus cerere de chemare în judecată  
împotriva Marianei Kotilevici cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate  
personală asupra bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost  
admisă cererea de chemare în judecată depusă de Adol Kotilevici. A fost recunoscut  
dreptul de proprietate personală a lui Adol Kotilevici asupra bunului imobil cu  
nr.cadastral \*\*\*\*\*, situat în mun. \*\*\*\*\*. S-a încasat de la Mariana Kotilevici, în  
beneficiul lui Adol Kotilevici, cheltuielile de judecată compuse din: taxa de stat  
achitată în sumă de 2757,00 de lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000,00  
de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 06 martie 2023, prin  
intermediul oficiului poștal, Mariana Kotilevici a declarat apel nemotivat împotriva  
hotărârii din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând  
admiterea apelului, cu prelungirea termenului de atac după primirea copiei hotărârii  
motivate.

La 12 aprilie 2023, Mariana Kotilevici a depus supliment la apel, împotriva  
hotărârii din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând  
admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu remiterea cauzei spre  
examinare în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, apelul declarat de Mariana Kotilevici, împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost restituit ca tardiv.

La 16 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal (f.d.82), Mariana Kotilevici a declarat recurs împotriva încheierii din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului înaintat, repetând solicitarea precedentă de a repune în termen contestarea și casarea încheierii contestate cu examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului, a indicat că încheierea contestată o consideră nelegitimă și neobiectivă, deoarece după adoptarea hotărârii primei instanțe, la data de 31 ianuarie 2023, de nenumărate ori s-a adresat la judecător și grefier să-i fie eliberată hotărârea motivată, pentru a face cunoștință, dar i se spunea că nu este redactată. Totodată, a solicitat și traducerea hotărârii în limba rusă, deoarece nu posedă limba de stat.

A menționat că, la 06 martie 2023, a depus o cerere de apel (preventivă), indicând că din motivul tergiversării redactării hotărârii motivate, solicită prelungirea termenului de atac, după primirea copieii hotărârii judecătorești. Ulterior, la 05 aprilie 2023, a primit sub semnătură copia hotărârii motivate, fără traducere și la data de 11 aprilie 2023, a depus apelul motivat.

A mai notat că, inițial, în apelul preventiv a solicitat repunerea în termen de contestare a hotărârii din 31 ianuarie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost expediată apelantei/recurentă la 26 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 63) și a fost recepționată la data de 04 mai 2023, potrivit avizului de recepție (f.d. 64).

Astfel, recursul declarat de către Mariana Kotilevici, la 16 mai 2023, se consideră depus în termen.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Adol Kotilevici împotriva Mariane Kotilevici cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate personală asupra bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 31 ianuarie 2023 (f.d.44).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată relevă că, cererea de apel împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost depusă de către Mariana Kotilevici, la data de 06 martie 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin urmare, Curtea de Apel Bălți, prin încheierea din 18 aprilie 2023 corect a restituit apelul declarat de Mariana Kotilevici împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal (f.d. 61-62).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 31 ianuarie 2023, în temeiul art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 01 februarie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 02 martie 2023 (zi de joi).

Astfel, instanța de apel justificat a reținut că Mariana Kotilevici a declarat apelul peste termen. Or, recurenta are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, alegațiile aduse de către recurentă precum că nu posedă limba de stat, nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care recurenta a participat în ședința de judecată, la pronunțarea dispozitivului hotărârii, fiind asigurată prezența interpretului (f.d. 43, 44).

De altfel, legiuitorul acordă posibilitatea apelanților de a înregistra inițial o cerere de apel, iar după data întocmirii hotărârii integrale, în virtutea art. 365 alin. (11) din Codul de procedură civilă, cererea de apel poate fi suplimentată.

Mențiunile recurenței că a primit hotărârea motivată în termen de peste două luni, la fel, nu justifică omisiunea de a se conforma prevederilor legale.

Reieșind din prevederile art.236 alin.(6) din Codul de procedură civilă, în cazurile prevăzute la alin.(5), completul de judecată va întocmi hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărârii, după caz.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă într-o manieră certă și clară leagă termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data recepționării hotărârii motivate.

La depunerea apelului împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2023, apelanta/recurentă nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, solicitând prelungirea termenului de atac după primirea copiei hotărârii motivate.

Completul de judecată reiterează că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Mariana Kotilevici ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantei și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Mariana Kotilevici nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

Cu referire la solicitarea de a repune în termen contestarea, menționată în recursul declarat de către Mariana Kotilevici, Completul de judecată notează că, aceasta nu ține de competența instanței de recurs. Or, repunerea în termen de apel se soluționează de către instanța de apel, în conformitate cu art.362 alin.(3) din Codul de procedură civilă.

În context, Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Mariana Kotilevici împotriva

încheierii din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Mariana Kotilevici.

Se menține încheierea din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Adol Kotilevici împotriva Mariane Kotilevici cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate personală asupra bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos